

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Under det svindende lys

Citation: Hjortø, Knud: "Under det svindende Lys", i Hjortø, Knud: *Under det svindende Lys*, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1933, s. 124. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_16-shoot-idm139728779467696/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Under det svindende Lys

hans munterhed endnu mindre. Som en ældre, musikalsk mand sæt til mig om en Bachsk orgelfuga: Det er noget vrøvl. — Der var ikke noget at gøre; manden var for gammel. — Men altså, bortset fra sådanne enkelte tilfælde har jeg tiere haft glæde end skuffelse af at gøre folk opmærksomme på Bach.

I det følgende vil jeg kun omtale præludeerne i W. K.; de er mere umiddelbart fattelige end fugaerne; deres stemning og hele musikalske mening er lettere at sige i ord, for mig i hvert fald. Det er nødvendigt at foretage en inddeling, for at der kan blive oversigt i det, og jeg vil da begynde med dem, om hvem en musikalsk lægmand — som jeg selv — vil sige: Det ligner rigtigt Bach, det er et ægte Bachsk stykke. Hertil vil jeg regne f. eks. nr. fem, nr. elleve, nr. tyve. Om dem vilde mangen en, der kommer fra Mozart, Beethoven eller Schubert, vel fælde den dom: De er kolde; de er uden stemning og inderlighed. — Det er sandt, at der ligger en vis kølig luft om dem. Og hvilken stemning udtrykker de egentlig? Hvad skal man svare? En anden end den vi kender fra vor egen tid. Men her er sjælsro at finde for den, der er forbrændt af en senere tids flammende, nervepirrende musik. Der kan være noget velgørende i at vandre f. eks. fra Beethovens Waldsteinsonate ind under den Bachske musiks kølige hvælvinger. Særlig kunde her være grund til at nævne det stateligt fremskridende præludium nr. fire og tyve, der på en gang er højt og simpelt, mens det vist må stå hen, om det er tragisk, som en musikhistoriker mener, eller om det skal kaldes lyst.

Hvilken modsætning er der ikke, når vi fra det verdensfjerne — eller i hvert fald fra vor tid fjærne — præludium nr. fire og tyve vender os til nr. femten? Det er hverdagsagtigt, lyder næsten som en ctyde, et lot spind af toner, der et par steder gør tilløb til at danne melodi, men ellers består af løb, og en almindelig lægmand vilde vel her gætte på en moderne komponist. Noget lignende gælder om nr. seks, hvor man i begyndelsen får en slags melodi — en ganske munter — men den forsvinder snart i en sand tonevirvel, og denne